MAATALOUS

Rumba oli aiemmin nimeltään Zumba, mutta se piti muuttaa. Zumbayhdistys ei pitänyt siitä. **EMÄNTÄ KATRIINA TULOISELA**

Mansikkaa toreille, kauppoihin ja ravintoloihin

Tuloiselan marjatilalla painetaan nyt töitä täysillä. Mansikan runsas samanaikainen tarjonta painaa tuottajien tulosta.

SAARA OLKKONEN

Iuliia Chorna vaihtoi päivätyönsä Ukrainassa Tuloiselan marjatilan töihin jo neljäntenä kesänä peräkkäin . HANNA SALONEN

HÄMEENKOSKI (MT)
Tuloiselan marjatilan kesä on parhaimmillaan ja pahimmillaan.

”Ensin luultiin, että vuodesta tulee myöhäinen. Sitten tulivat helteet ja nopea kukinta, ja ollaankin aikaisessa”, emäntä **Katriina Tuloisela** kuvailee alkukesää.

”Asiakkaiden on oltava nyt tarkkana. Heinäkuun puoliväliässä mansikka on jo vähissä.”

Helle on saanut varhaisten ja myöhäisten lajikkeiden satokauden osumaan päällekkäin. Alkukesän helteet olivat koko maassa samaan aikaan, joten mansikka kypsyy eri alueillakin yhtä aikaa.

”Täällä pääsato on alkamassa. Varsinais-Suomessa ollaan vain viikon verran edellä, vaikka yleensä ovat enemmän”, kertoo tilan isäntä **Vesa Tuloisela.**

Satokautta pyritään jatkamaan keväällä istutetuilla taimilla. Kun kevätistutukset tehdään melko myöhään, kypsyvät marjat vasta pääsatokauden jälkeen.

”Ajoitustaimien istutukseen tarvittaisiin kristallipalloa”, isäntä hymähtää.

Nopeat syövät edulliset mansikat

Kuluttaja saa lähipäivinä mansikkansa edullisesti. Nopea pitää kuitenkin olla, sillä satokausi jää lyhyeksi.

Marjatilalla tämä tarkoittaa paitsi kiirettä, myös tuloksen laskua. ”Nopea kypsyminen jättää marjat pieniksi”, kertoo Vesa Tuloisela.

Kun tähän vielä lisätään runsaan tarjonnan aiheuttama hinnan lasku, ei lopputulos ole tilojen kannalta kovin hyvä.

”Tänä vuonna media on toiminut hyvin. Sekä lehdet että televisio ovat kertoneet lyhyestä satokaudesta, ja kysyntä on lähtenytkin hyvin käyntiin”, kiittelee Katriina Tuloisela.

Kaiken takana on laatu

Tilan mansikka kulkee kuluttajille kolmea reittiä: myymälöiden ja toripisteiden kautta, kauppojen myyntipisteistä ja pakastettuna ravintoloiden pöydistä.

Ravintoloiden kanssa on pitkiä asiakassuhteita ja kolmasosa tilan tuotannosta pakastetaan niiden tarpeisiin. Joka päivä sadosta pakastetaan osa.

”Pakastemarja ei ole meillä se, jossa voidaan joustaa. Teen sopimukset ravintoloiden kanssa ja tiedän aika hyvin, paljonko ne tarvitsevat marjaa. Se määrä on pystyttävä toimittamaan, jotta asiakassuhteet säilyvät” toteaa Katriina Tuloisela.

Sopimusten jatkumisen takana on laatu.

Emäntä kävelee poimijoiden vierestä ja kysyy englanniksi: ”Millainen pomo olen?” Hiukan epäröivä vastaus kuuluu: ”Mukava.”

”Entä laadun suhteen?” tarkentaa Katriina Tuloisela. Nyt vastaus on selkeä: ”Hyvin vihainen!”

Laadusta ei tingitä, ja se tehdään selväksi työntekijöille.

Emännän ohje poimijoille on: ”Sinun on oltava valmis ostamaan poimimasi koppa täydestä hinnasta ja myös syömään se tyhjäksi.”

Tällä mallilla huonot marjat jäävät kopista pois.

Lajiketanssia pellolla

HÄMEENKOSKI (MT)
Tuloiselan marjatilan varhaislajike on Rumba. ”Myöhäisempi on Polka, joten kesä on yhtä tanssia”, naurahtaa **Katriina Tuloisela**.

Tanssilaji on tosin hiukan vaihtunut, vaikka lajike ei olekaan. ”Rumba oli aiemmin nimeltään Zumba, mutta se piti muuttaa. Zumbayhdistys ei pitänyt siitä”, kertoo emäntä.

Nyt Tuloiselan marjatilalla poimitaan viime vuonna istutettua Rumbaa. Tilan aiemmat kokemukset lajikkeesta perustuvat kolmen rivin kokeiluun.

Sen perusteella tilalla uskallettiin laskea Rumban varaan.

Makea ja säilyvä Rumba

”Loistava syöntimarja, kaunis, kiiltävä, säilyvä”, Katriina Tuloisela luettelee Rumban hyviä puolia.

Rumba korvasi tilalla Honeoye-lajikkeen. Sen ongelmana olivat epätasaisesti kypsyvät marjat.

Kun marjat oli kypsyneet kannasta, kärki oli vielä raaka, eikä niitä voinut kerätä. Seuraavana päivänä linnut olivat jo nokkineet marjat pystystä kasvustosta.

”Rumba on Honeoyeta makeampi”, vertaa emäntä.

”Viljelyssä ei ole ollut ongelmia. Talvenkestävyys tosin on vielä arvoitus. Olemme runsaslumisella alueella, emmekä käytä talviharsoja. Rumbasta emme vielä tiedä, riittääkö pelkkä lumipeite sille” emäntä sanoo.

HANNA SALONEN

Työ pakkaamossa ei keskeydy sähkökatkojenkaan aikana, sillä vanha vaaka toimii silloinkin.

Katriina ja Vesa Tuloiselan takana siintää toukokuussa istutettu Polka-pelto.

Kotoista ruista riittää joka kolmanteen leipään

Rukiin sato kattaa hyvässäkin tapauksessa vain kolmasosan kotimaan ruistarpeesta. Kaksi ruisleipää kolmesta leivotaan ensi talvena tuontiviljasta ja sekin sillä edellytyksellä, että rukiista saadaan keskinkertainen hehtaarisato.

Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus Tike julkaisi torstaina tarkennettuja ennakkotietoja tämän kesän kylvöaloista ja pellon käytöstä. Luvut perustuvat tukihakemuksiin ja niihin haun jälkeen tehtyihin korjauksiin.

Ruista on kasvamassa poikkeuksellisen vähän, 11 500 hehtaaria. Vain kolmesti aiemmin 90-luvun alussa ala on ollut tätä pienempi. Silloin purettiin vuosina 1989 ja 1990 kertyneitä ruisvuoria. Nyt vajetta paikataan tuonnilla.

Syksyn hankalat korjuuolot vähensivät syysviljojen kylvöjä ja märkään maahan kylvetyt ja heikoiksi jääneet rukiit ja syysvehnät kärsivät talvituhoista.

Vielä kevään tukihaun yhteydessä eläteltiin toiveita, ettei syysviljoja olisi tarvinnut rikkoa, mutta toisin kävi. Ruismaista kolmannes ja syysvehnistä yli neljäsosa jouduttiin rikkomaan talvituhojen takia.

KARI SALONEN

Suurin osa ruisleivästä leivotaan ensi talvena tuontiviljasta.

Heikoin tilanne on Uudellamaalla, missä syysviljaa on kylvössä vain kolmannes viimevuotisesta, ja Hämeessäkin jäätiin alle puoleen

Syysvehnän tilanne ei ole yhtä hankala kuin rukiin, sillä kevätvehnää kylvettiin lähes yhtä paljon kuin vuosi sitten, ja vehnää on kertynyt laareihin reilusti enemmän kuin kotimaassa kulutetaan. Vehnää on kasvamassa 231 000 hehtaaria, mikä on 10 000 hehtaaria viime vuotista vähemmän.

Rehuviljaa lisää

Kaikkiaan viljaa on kasvamassa 1,179 miljoonaa hehtaaria, mikä on 26 000 hehtaaria enemmän kuin viime vuonna. Rehuviljat syrjäyttivät vaativampia kasveja.

Syysviljojen tilalle kylvettiin ohraa ja myös kauraa näyttää vaihtuneen jonkin verran ohraan, jonka kylvöala kasvoi lähes 8 prosenttia viime vuodesta. Kauran kasvu jäi puoleen ohrasta, 4,4 prosenttiin. Ohra on kasvamassa 30 000 ja kauraa yli 15 000 hehtaaria enemmän kuin vuosi sitten.

Ohran kylvöhalut kasvoivat eniten Kotka–Kokkola-linjan lounaispuolella, kun kauraa lisättiin tasaisesti koko maassa.

Kesannolle ja muutoin viljelemättä jätettiin liki 5 000 hehtaaria viimevuotista enemmän peltoja, yhteensä 272 000 hehtaaria, vaikka vielä keväällä ounasteltiin kesantoalan kutistuvan.

Sänkikesannot ja viherlannoitusnurmet kasvattivat osuuttaan.

Öljykasvien viljelysuunnitelmat pitivät varsin hyvin kutinsa ja ala kutistui noin neljänneksen viime vuodesta. Rypsin ala romahti 36 500 hehtaariin, ja rapsin runsaat tuhannen hehtaarin lisäys paikkaa pudotusta vain vähän.

Rapsin osuus lähentelee kolmasosaa öljykasvialasta.

Sokerijuurikkaan ala kasvoi neljä prosenttia ja myös perunaalan piti kevään tukihakemusten mukaan kasvaa, mutta toisin kävi. Istutusala supistui 500 hehtaaria ja pari prosenttia viime vuodesta.

VEIKKO NIITTYMAA

Öljykasvien ala voi puolittua 2014

Rypsin ja rapsin peittauksessa ja tuholaisten torjunnassa käytettävien neonikotinoidien tuleva käyttökielto saattaa puolittaa öljykasvien viljelyn ensi vuonna.

Öljykasvien viljelyhaluja kysyttiin Maaseudun Tulevaisuuden Gallup Elintarviketiedolla teettämässä kyselyssä. Kyselyyn vastasi 600 viljelijää, joista 49 viljelee tänä kesänä öljykasveja.

Kesäkuun puolivälissä tehdyn kyselyn mukaan öljykasveja tänä vuonna viljelevistä reilu kolmannes arvelee jatkavansa viljelyä entiseen malliin ensi kesänä, ja saman verran kertoo luopuvansa kokonaan viljelystä.

Runsas viidennes aikoo vähentää öljykasveja. Kolme vastaajaa ei halunnut kertoa suunnitelmistaan.

Eniten luopumista harkitaan pienillä ja suurilla viljatiloilla ja vielä niin, että luopumishalut ovat suurimpia etelärannikon A-tukialueella, missä molemmat öljypuristamot sijaitsevat. Pari heikkoa öljykasvivuotta yhdessä EU:n torjunta-ainekiellon kanssa lienevät pääsyitä luopumiseen.

Öljykasvien viljely on kutistunut jyrkästi. Tänä vuonna kylvössä on 56 000 hehtaaria rypsiä ja rapsia, kun edellisvuonna yllettiin 68 000 hehtaariin. Ennätys on muutaman vuoden takaa, yli 140 000 hehtaaria.

> Kesäkuun puolivälissä tehdyn kyselyn mukaan reilu kolmannes arvelee jatkavansa viljelyä entiseen malliin ensi kesänä, ja saman verran kertoo luopuvansa viljelystä.

Ala putosi jo nyt EU-ajan pohjalukemiin ja ensi kesä näyttää vielä synkemmältä. Kotimaista kasviöljyä joutuu pian etsimään kaupan hyllystä ja rehuissa on vain ripaus kotimaista valkuaista.

EU komissio päätti toukokuussa kieltää neonikotinoideja sisältävien torjunta-aineiden ja peittausaineiden käytön hyönteispölytteisillä kasveilla. Kielto astuu voimaan joulukuun alussa.

Neonikotinoidien epäillään olevan erittäin haitallisia mehiläisille ja muille hyönteisille. Mehiläiskannan romahtaminen johtuu todennäköisesti kyseisten torjunta-aineiden käytöstä.

VEIKKO NIITTYMAA

Tehoa toistolla! Alennus -20 %
Kysy lisää p. 020 413 2321
MAASEUDUN TULEVAISUUS